

การตัดต่อและลำดับภาพ

(Film Editing)

หลังจากที่ได้ถ่ายทำภาพยนตร์และนำฟิล์มที่ได้นั้นผ่านกระบวนการล้างได้ภาพที่ดีแล้วสามารถนำมาฉายดูได้เลยนั้น แม้ว่าภาพที่ปรากฏบนจอจะมีความสดใส สวยงาม มีความสมบูรณ์ มีคุณค่าทางศิลปการถ่ายภาพ มุมกล้อง แสงเงาหรือได้อองค์ประกอบภาพที่ดีเยี่ยมแล้วก็ตาม ก็มีความจำเป็นที่จะต้องนำฟิล์มที่ได้นี้ไปตัดต่อและลำดับภาพใหม่เสียก่อนที่จะนำออกเผยแพร่หรือออกแสดง ถึงแม้ว่าในขั้นตอนที่ถ่ายทำได้มีการวางแผนในการถ่ายและได้ดำเนินไปตามบท (Scrip) แล้วก็ตาม การตัดต่อและลำดับภาพจะช่วยให้ภาพยนตร์เกิดความสวยงามเชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างมีคุณภาพและได้คุณค่า

โดยปกติแล้วในการถ่ายทำทุกตอนทุกฉาก (Scene) หรือแม้ทุกครั้งที่ทำกรกดชัตเตอร์ (Shoot) จะต้องใช้กระดานบอกจำนวนครั้งที่ถ่าย (Slate) อยู่ตอนต้นของการเริ่มถ่ายภาพยนตร์ อย่างน้อยผู้ตัดต่อภาพยนตร์จะต้องตัดสิ่งเหล่านี้ออกไปไม่ให้ออกไปปรากฏบนจอ และในการถ่ายทำภาพยนตร์จะต้องทำการถ่ายซ้ำในฉากเดิมหลายๆครั้ง เพื่อที่จะได้เลือกฉากและภาพที่ดีที่สุด และทุกครั้งในการลงมือถ่ายทำภาพยนตร์จะมีภาพกระดานบอกฉากหรือบอกตอนอยู่ในฟิล์มตอนต้นของทุกฉากหรือทุกตอน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสะดวกในการที่จะได้คัดเลือกในแต่ละฉากหรือในตอนใดๆอย่างถูกต้อง จากนั้นก็ต้องทำการตัดภาพที่มีกระดานบอกฉากหรือบอกตอนที่เลือกไว้ออกให้หมด ภาพที่เลือกจะต้องเลือกภาพที่ดีที่สุดไม่ว่าจะเป็นแสงเงา เนื้อหา ลักษณะภาพ มุมภาพ ความคมชัด องค์ประกอบภาพ จากนั้น นำเอาแต่ละฉากที่เลือกไว้แล้วมาลำดับให้ต่อเนื่องกันตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ในบทให้ได้จังหวะ (Tempo) อย่างเหมาะสมและถูกต้อง จึงจะได้ภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ ส่วนภาพยนตร์ที่มีเสียงประกอบด้วยแล้วยังจะต้องละเอียดละออเพิ่มมากขึ้น เช่น เสียงของผู้แสดงจะต้องเที่ยงตรงกับลักษณะการขยับของปากหรือกริยาท่าทางของผู้แสดง เสียงประกอบจะต้องเลือกให้กลมกลืนสอดคล้องกับบรรยากาศหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เนื้อเรื่องได้กำหนดไว้ สิ่งเหล่านี้จะประกอบกันให้ภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นมาามีคุณภาพที่ดี ซึ่งจะยังผลให้ผู้ถ่ายทำภาพยนตร์พร้อมด้วยทีมงานประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงเป็นที่ต้องการในงานการผลิตภาพยนตร์อื่นๆต่อไป

หน้าที่ของผู้ลำดับภาพ

สำหรับผู้ลำดับภาพยนตร์มีหน้าที่ไม่ผิดอะไรกับนักประพันธ์ คือจะต้องเรียงถ้อยคำเข้ามาเป็นประโยค จากประโยคมาต่อกันเป็นตอน เรียงตอนเข้าเป็นเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ผู้ลำดับภาพจะต้องเลือกซึ่งของบทบาทต่างๆในเนื้อเรื่อง จังหวะความเหมาะสมที่จะสามารถเข้าอารมณ์ของผู้ดูให้ตื่นเต้นหัวเราะไปมาตามจังหวะที่กำหนดไว้ โดยนำจากภาพยนตร์แต่ละฉาก (Scene) มาเรียงต่อกันเข้าให้เป็นตอน (Sequence Series) และนำตอนของภาพยนตร์มาเรียงต่อกันเข้าเป็นภาพยนตร์ทั้งเรื่อง ส่วนฟิล์มที่เหลือที่ไม่ต้องการหรือไม่ดีจะต้องตัดทิ้งไป นอกจากนี้จะต้องจัดลำดับและสอดแทรกจากนำ (Titel) และจะต้องรวบรวมถึงเสียงประกอบเข้าด้วยกันให้บทบาทและการดำเนินเรื่องต่อเนื่องกันสนิท จังหวะที่เหมาะสมเพื่อจะเข้าอารมณ์ของผู้ชมให้ตื่นเต้นไปตามภาพและเสียงที่ได้ยิน ดังนั้นภาพยนตร์ทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ประเภทใด จำเป็นต้องผ่านการตัดต่อและลำดับภาพให้เรียบร้อยจริงๆก่อนที่จะนำไปฉายให้ผู้ชมได้ชม

เครื่องมือในการตัดต่อลำดับภาพ

เครื่องมือในการตัดต่อลำดับภาพจะต้องใช้ให้พอเพียงแก่ลักษณะของงาน เครื่องมือดังกล่าวมีความจำเป็นในการตัดต่อลำดับภาพ โดยทั่วไปจะประกอบสิ่งต่อไปนี้คือ

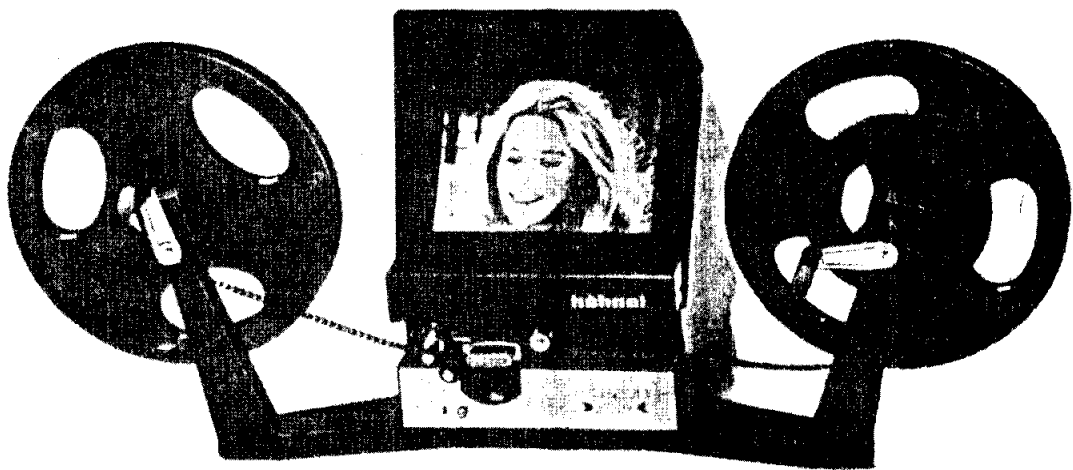
1. เครื่องตัด - ต่อฟิล์ม (Splicer)
2. น้ำยาต่อฟิล์ม (Film cement)
3. เครื่องกรอฟิล์ม (Rewinds & Rewinders)
4. เครื่องดูภาพ (Film viewer)

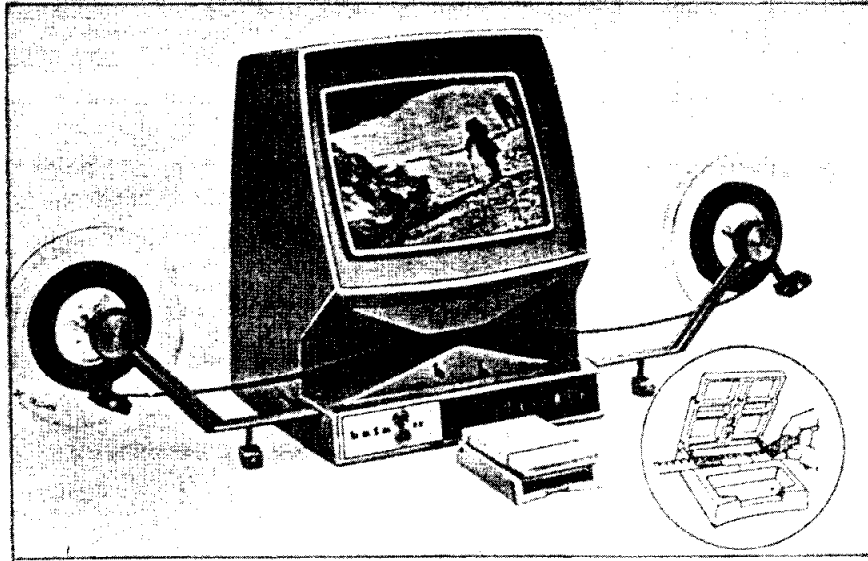
ทั้งสี่ประการจะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการตัดต่อลำดับภาพ และยังคงต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆในการตัดต่อลำดับภาพให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้นคือ

แว่นขยาย
กรรไกร
ใบมีด
โคมไฟ
เทปก้าวชนิดใส
ถุงมือ

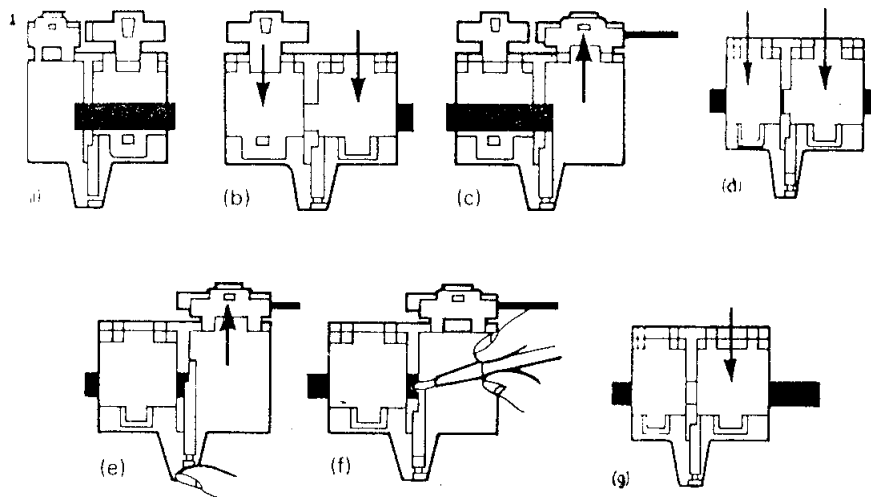
การตัดต่อและลำดับภาพจำเป็นต้องใช้การตัดและต่อฟิล์มตลอดเวลาตามเนื้อเรื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนจบเรื่องตลอดทั้งม้วน ซึ่งจะเป็นงานที่ละเอียดอ่อนโดยจะต้องใช้สมาธิของผู้ตัดต่อพร้อมกับการนำเครื่องมือต่างๆเข้ามาใช้ประกอบเพื่อที่จะให้การตัดต่อฟิล์มภาพยนตร์เข้าด้วยกัน

ในขั้นแรก ผู้ตัดต่อลำดับภาพจะนำฟิล์มที่ถ่ายแล้วซึ่งจะผ่านกระบวนการล้างเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบดูตลอดทั้งม้วนเสียก่อน โดยจะต้องนำฟิล์มดังกล่าวมาสวมลงในเครื่องกรอฟิล์ม (Rewinds หรือ Rewinders) เครื่องจะมีปุ่มเดียวสำหรับให้ที่มีล้อ (Reel) ม้วนอยู่เต็มสวมเข้าไป เครื่องกรอฟิล์มจะมีที่ใส่ล้อฟิล์ม 2 ล้อ ล้อข้างหนึ่งจะใส่ล้อฟิล์มที่มีฟิล์มม้วนอยู่เต็ม ล้ออีกข้างหนึ่งจะต้องเป็นล้อเปล่ามาสวม จากนั้นดึงฟิล์มจากล้อที่มีม้วนเต็มออกมาจากล้อไปยังล้อเปล่าขณะที่นำฟิล์มออกมานั้นจะต้องนำฟิล์มเข้าไปร้อยในเครื่องดูภาพ (Film viewer) เพื่อที่ในขณะที่กรอฟิล์มอยู่จะได้เห็นภาพไปด้วย ซึ่งขณะกรอฟิล์มอยู่นี้ ถ้าผู้ตัดต่อลำดับภาพต้องการที่จะดูภาพอย่างละเอียดหรือมีความสงสัยในภาพบางส่วน ผู้ตัดต่อก็สามารถหยุดและถอยกลับมาดูภาพใหม่ได้ หรือจะใช้แว่นขยายส่องบริเวณฟิล์มบางส่วนที่สงสัย เมื่อตรวจดูความเรียบร้อย หรือคุณภาพของภาพเป็นที่พอใจแล้ว จะต้องวางแผนในการตัดต่อและจัดลำดับภาพจริง โดยจะต้องนำบทภาพยนตร์มาประกอบในการตัดต่อ

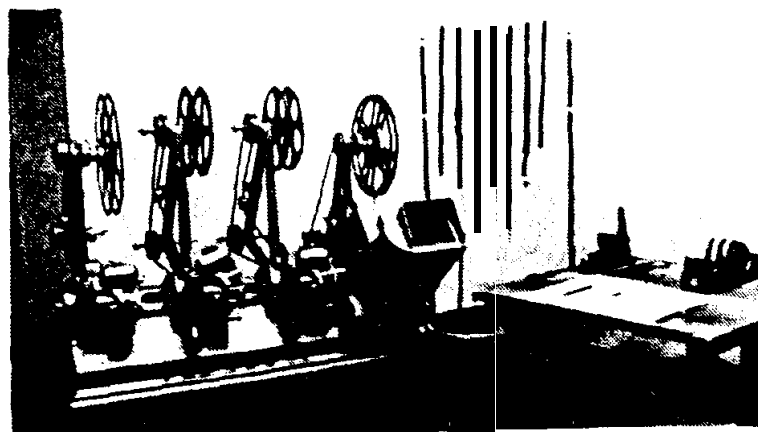
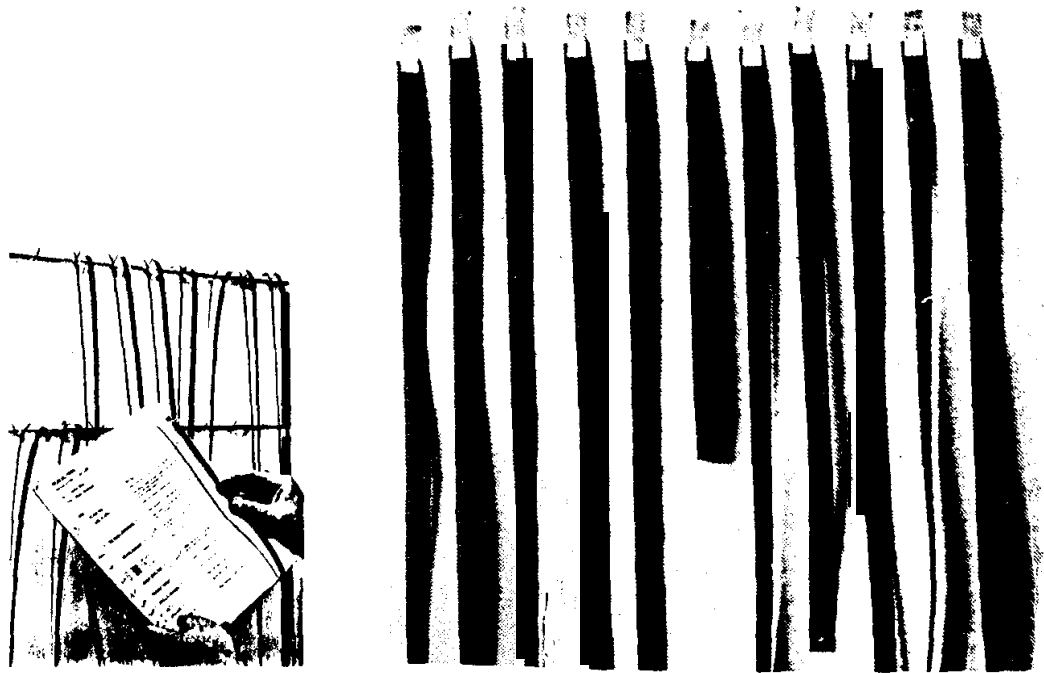

เมื่อได้ภาพหรือส่วนที่ต้องการตัดจะต้องนำส่วนนั้นมาเข้าเครื่องตัดต่อฟิล์ม (Splicing) เครื่องนี้จะตัดฟิล์มออกได้อย่างแม่นยำมากคือ ใบมีดของเครื่องจะตัดลงเฉพาะบริเวณกรอบฟิล์มเท่านั้น ทั้งนี้เพราะเครื่องตัดต่อจะมีเดือยซึ่งมีขนาดเดียวกับรูหนามเตยของฟิล์มภาพยนตร์ทุกประการ เพราะฉะนั้น เมื่อนำฟิล์มภาพยนตร์วางลงบนเครื่องตัดต่อ รูหนามเตยของฟิล์มภาพยนตร์จะสวมลงบนเดือยหนามเตยของเครื่องตัดต่อพอดี ซึ่งจะตรงกับใบมีดของเครื่องตัดต่อตรงขอบเฟรมระหว่างภาพพอดี ทำการตัดโดยวิธีกดลงตรงด้ามกด ด้ามที่กดนี้จะเชื่อมต่อเข้ากับใบมีด เมื่อกดด้ามเครื่องตัดต่อ ใบมีดจะเคลื่อนที่ไปตัดลงบนฟิล์มซึ่งใบมีดนี้จะถูกตั้งให้ตัดลงบนฟิล์มบริเวณรอยต่อระหว่างภาพพอดี เมื่อตัดฟิล์มฟิล์มจะขาดทันที จากนั้นจึงนำฟิล์มออกจากเครื่องตัดต่อ นำไปต่อกับฟิล์มชิ้นอื่นที่เตรียมไว้แล้วตามบทหรือเนื้อเรื่อง

เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนนี้จะนำฟิล์มทั้งม้วนมาตัดออก โดยจะคัดเลือกส่วนหรือตอนที่ดีที่สุดเก็บไว้ ส่วนที่ใช้ไม่ได้หรือที่ไม่ต้องการจะตัดทิ้งไป เช่นส่วนที่ภาพไม่ชัดพารามิว สี่ไม่สดใส ลักษณะภาพที่ไม่ดี จากนั้นให้นำฟิล์มที่ต้องการมาจัดเรียงลำดับ อาจจะใช้วิธีเรียงติดบนฝาผนัง การเรียงนี้ห้ามเรียงสลับตำแหน่งโดยเด็ดขาดเพราะจะทำให้ผิดพลาดในการนำฟิล์มมาต่อเรียงเป็นเรื่องทั้งม้วน ในการเรียงฟิล์มผู้ตัดต่อฟิล์มจะต้องยึดถือบท (Script) เป็นหลัก และการตัดฟิล์มขั้นนี้ผู้ตัดต่อจะต้องตัดฟิล์มให้มีภาพกระดานบอกจาก (Slate) ติดเข้าไปด้วยทุกตอน เพราะกระดานบอกจากจะเป็นเสมือนหนึ่งคำเตือนหรือเป็นเครื่องหมายอย่างชัดเจนของตอนใด ครั้งที่ และเรื่องอะไร ? ในการนำภาพมาเรียงต่อเข้าด้วยกันจะทำให้สะดวกยิ่งขึ้นและไม่ผิดพลาด

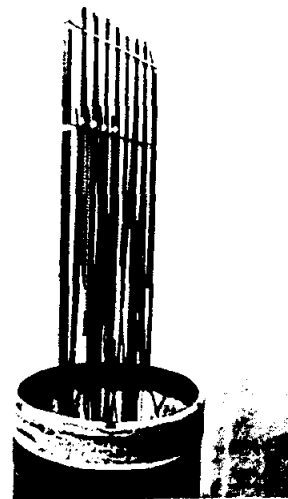
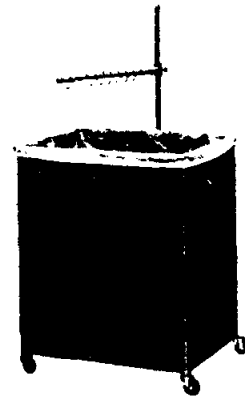
ในระดับอาชีพการตัดต่อฟิล์มจะอุปกรณ์พิเศษเพิ่มขึ้นมาคือ ถังรองฟิล์ม

พร้อมมีแขนสำหรับแขวนฟิล์มซึ่งเรียกว่า "บินส์ หรือ ฟิล์มบินส์" (Film Bins)

ลักษณะของฟิล์มบินส์ จะเป็นที่แขวนฟิล์มที่ตัดออกมาเรียงห้อยเป็นลำดับ โดยจะมีแขนต่อออกมาและจะมีตะขอสำหรับเกี่ยวช่องหนามเตยฟิล์ม เมื่อนำฟิล์มมาเกี่ยวฟิล์มแต่ละแผ่น ฟิล์มจะห้อยยาวลงมาตามขนาดความยาวของฟิล์ม ซึ่งจะเป็นปัญหาอย่างมากเพราะในระดับอาชีพ ฟิล์มที่ถ่ายทำจะถูกถ่ายออกมาเป็นตอนยาวๆ ตอนที่ยาวนี้เองถ้านำมาตัดแล้วนำมาแขวนห้อย ก็จะยาวมากองบนพื้นซึ่งนั่นจะทำให้ฟิล์มเปื้อนฝุ่นละอองได้ง่าย อีกทั้งอาจจะทำให้ฟิล์มถลอกเมื่อสัมผัสกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่บนพื้น ดังนั้นบินส์ก็จะมีภาชนะมารองรับแผ่นฟิล์มที่ห้อยย้อยลงมา เพื่อเป็นการระวังป้องกันไม่ให้ฟิล์มเกิดเป็นอันตรายได้ และจะมีลักษณะต่างๆ กันเช่น เป็นถังสี่เหลี่ยมหรือถังกลม เป็นต้น

เมื่อจะนำฟิล์มมาต่อเข้าด้วยกัน ผู้ตัดต่อจะต้องทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความมั่นใจว่าได้เรียงฟิล์มตามบทดีแล้ว ไม่มีผิดพลาด โดยผู้ตัดต่อภาพจะต้องนำบทมาเทียบกับแผ่นฟิล์มทุกแผ่น คราวนี้จะสะดวกและผู้ตัดต่อจะมีความมั่นใจสูงมาก เพราะได้ปฏิบัติขั้นตอนต่างๆ มาอย่างดี แต่ในการนำแผ่นฟิล์มแต่ละแถวมาต่อเรียงกันนั้น ผู้ตัดต่อจะต้องตัดภาพที่มีกระดานบอกฉากที่ติดมากับหัวแผ่นฟิล์มออก แล้วจึงจะนำแผ่นฟิล์มมาต่อเรียงกันจนได้เป็นม้วนฟิล์มที่มีภาพที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันกับบทตลอดทั้งม้วนโดยจะใช้เครื่องตัดต่อฟิล์ม (Splicer) มาเชื่อมต่อกัน

| Film Bins

การนำฟิล์มมาต่อเรียงกันจะมีวิธีต่อดังนี้ 3 วิธีคือ

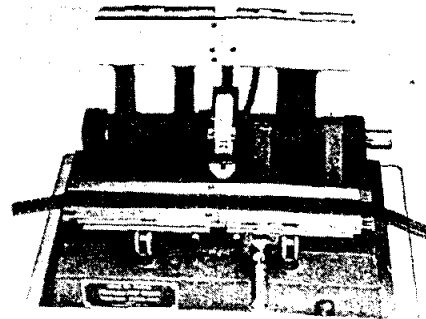
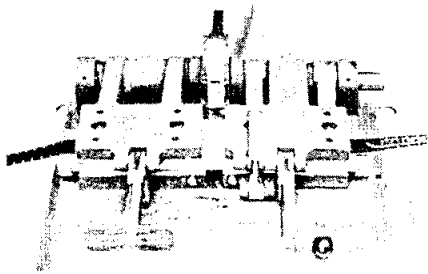
1. การต่อฟิล์มด้วยน้ำยา (Film cement)

วิธีตัดต่อฟิล์มด้วยน้ำยาต่อฟิล์ม จำเป็นต้องใช้เครื่องตัดต่อฟิล์มตลอดเวลา ถ้าไม่มีเครื่องตัดต่อก็จะไม่สามารถจะต่อฟิล์มให้ติดสนิทกันได้ ก่อนที่จะนำฟิล์มสองส่วนมาต่อเรียงกันให้สนิทจะต้องใช้ตะไบขนาดเล็กๆหรือปลายมีดทำการชุบบริเวณฟิล์มที่จะใช้น้ำยาทา การชุบต้องชุบทั้ง 2 ข้างของฟิล์ม จากนั้นนำฟิล์มทั้ง 2 ชิ้นมาวางลงบนเครื่องตัดต่อตามร่องหรือเดือยหนามเตย โดยให้ฟิล์มเกยกันตรงรอยที่ชุบ แล้วนำน้ำยาต่อฟิล์มทาลงไปตรงรอยต่อ รอให้น้ำยาแห้ง เนื้อฟิล์มก็จะละลายติดกันเป็นเนื้อเดียวกัน การต่อฟิล์มโดยวิธีนี้เป็นวิธีที่ง่าย ราคาถูก แต่ก็มีข้อเสีย คือ รอยต่อของฟิล์มจะค่อนข้างแข็ง เป็นผลให้ฟิล์มโก่ง ซึ่งจะทำให้เกิดการสะดุดในขณะที่นำฟิล์มไปฉาย

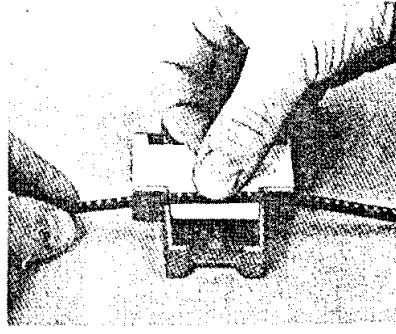
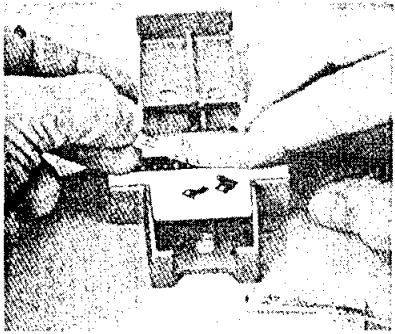
2. เครื่องตัดต่อด้วยกำลังไฟฟ้า (Electric splicer)

เครื่องตัดต่อประเภทนี้จะมีราคาสูงมาก แต่จะให้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะสามารถตัดต่อฟิล์มได้รวดเร็วมาก และไม่ต้องชุบฟิล์มเหมือนกับเครื่องตัดต่อด้วยน้ำยา และรอยต่อของฟิล์มจะเชื่อมต่อกันสนิทไม่มีโอกาสจะหลุดออกจากกันได้เลย

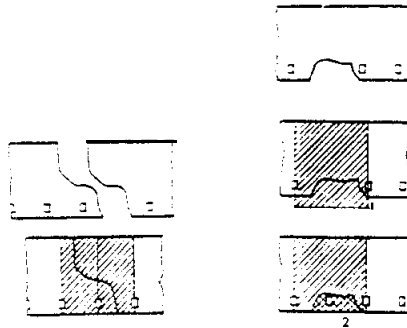

3. เครื่องตัดต่อด้วยเทปใส (Masking tape)

การตัดต่อประเภทนี้เป็นการตัดต่อโดยไม่ต้องชุบฟิล์มเช่นกัน เพียงแต่นำฟิล์มที่ตัด 2 ชิ้นมา โดยใช้ปลายทั้ง 2 ชิ้นมาแตะชนกัน ไม่ต้องนำมาวางทับหรือเกยกัน จากนั้นนำเทปกาวใสปิดทับด้านหน้าและด้านหลังของฟิล์ม แล้วใช้เครื่องตัดตอกดทับอัดติดกัน ฟิล์มจะติดกันแน่น

นอกจากนี้การตัดต่อฟิล์มยังสามารถนำมาใช้กับฟิล์มที่เกิดการชำรุดในลักษณะต่างๆ
กัน เช่น ฟิล์มฉีก ฟิล์มขาด เป็นต้น.

การตัดต่อฟิล์มให้ได้ผลดี ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การตัดต่อฟิล์มภาพยนตร์จะต้องติดฟิล์มให้แน่น หรือเป็นเนื้อเดียวกันจะไม่หลุดใน
ขณะฉายเพราะจะทำให้ผู้ชมเกิดความรำคาญ แม้จะเป็นภาพยนตร์ที่ดีก็จะหมด
คุณค่าไปด้วย
2. การตัดต่อทุกครั้ง ตรงรอยต่อจะต้องสะอาดจริงๆ มิฉะนั้นรอยดังกล่าวเมื่อนำไป
ฉายจะปรากฏรอยสกปรกบนจอด้วย
3. น้ำยาต่อฟิล์ม สามารถใช้ได้กับรอยต่อเป็นรอยๆรอยต่อ ดังนั้นในการใช้น้ำยาทา
ลงตรงรอยต่อให้ทั่วถึง ไม่น้อยและไม่มากจนเกินไป หรือจนเยิ้ม ซึ่งจะไปทำ
อันตรายต่อส่วนอื่นๆของฟิล์มภาพยนตร์
4. การขูดเยื่อฟิล์มออกจากฟิล์ม ไม่ควรใช้ปลายมีดหรือใบมีดโกนขูด เพราะจะทำให้
ฟิล์มขาดได้ง่าย ควรใช้เครื่องขูด (Scraper) ที่มีติดอยู่กับเครื่องตัดต่อฟิล์ม และจะ
ต้องขูดให้พอดีเนื้อที่ที่จะทับฟิล์มอีกชั้นหนึ่งลงต่อ ถ้าขูดมากเกินไปตรงรอยต่อจะ
เป็นรอยมาก เมื่อนำมาฉายจะเห็นรอยต่อสีขาวของแสงหลอดฉายของเครื่องฉาย
ภาพยนตร์บนจอ.

5. เมื่อต่อฟิล์มเรียบร้อยแล้ว ควรจะทดสอบการกรอฟิล์มไปมาเบาๆ เพื่อจะดูว่าฟิล์มที่ต่อนั้น ติดกันแน่นสนิทหรือมันคงดีแล้ว
6. ฟิล์มอาจหลุดจากรอยต่อได้ ซึ่งจะด้วยสาเหตุดังนี้
 - 6.1 ฟิล์มเก่าที่รอยตัดต่อนั้นนานมาก เก่า แห้ง กรอบแล้ว
 - 6.2 น้ำยาที่ใช้ต่อฟิล์มหมดอายุ
 - 6.3 ตัดต่อไม่ถูกวิธี
 - 6.4 เครื่องฉายภาพยนตร์บกพร่อง
7. ทุกครั้งที่จะสัมผัสกับฟิล์มภาพยนตร์ ผู้ใช้ควรใช้ถุงมือเสมอ เพื่อป้องกันการเกิดรอยบนฟิล์ม.

